

Соколёнок

5/2017

сентябрь-октябрь

Лачын

ДАГЪЫСТАН РЕСПУБЛИКАЙН КЪОНИ ВУЗЕЕ СА ЙАИХХЪЕ КЪЕККАН УШАХАРШЫН ЖУРНАЛ

ТЕЗЕ ХИВ

Гивгъалас зы йизди хивына дастан,
Йыгълыл`ле сен адкълын, йыгълыл`ле юххъан.
Алябтълы хыл`ехъа гъукъукъ, ихтияр,
Ешемиш ээхъе вор гъиняъар инсан.

Гъалал загъмалтыка къисмат обхъанна
Гъиняъар гъар инсан ыхъа бахтивар.
Миджагна, уфтанна йишда тезе хив,
Советни олкайле аахвас ед`игар.

Шени члалагбышке гъалше чол хъыхъа,
Ёкъни сурайл`йишди багъче-багъ ыхъа.
Акъубаг обхъанни адий, дидеершын,
Йикг`бы ачмышеедхъа, йикг`бы шад ыхъа.

Шен йиссейн дахмабы сувайл`къалигы,
Мактаббы, клуббы гъиня алигы.
Адчы низамеехъа кучебы, хайбы,
Гъар сурайл`асфалтан йагхъы цыцагы.

Базирбы кладхъийнбы, зулматбы агу,
Партийейн нурнана шакле йагхъ гъаагу.
Хагмде шы гедхъанан «Ильич» лампабы,
Ленин бабайке шас ед`игар аху.

Гъайын мактаб вушди мее вод ачмыш гъагы,
Гъудура мактабеехъа, хурун гъамбазар.
Къийна зы салдат вор Ватанни йагхъаг,
Къийхъа шу Ватанын даях, ушахар.

Гъар кучейни къома воб са артезан,
Куче вол`ли гидкълын мыкган былахбы.
Бул`бул`яр гъеклвани багъче-багъеехъа,
Цыцага кланалбы, цыцага архбы.

Хъигъеебчълы багъбышее ишлемишоохъе,
Гъавасыка сана гадебы, ичеер.
Юваршыл`бар вухъес загъмалтыс сикълы,
Ешукълбышка саъас джылхаагрий эчеер.

Шенкийке гаф абчы баба-дидеерше
Эйгъевуд ки, ыхъа гъиня «дар меше».
Йагхъыле аггъаагнкъаг йишын чобанар,
Къачахарше талан гъавъу гъамбаше.

Гъалше члалагбышке багъче-багъ хъыхъа,
Шен дагъамын йыгъбы аху агкъагна.
Вобна энке хагбна хошбахтийваала,
Балабышди клушел`къаджий агхъагна.

булбул

Мичеиб-мичеиб багъееаб гъу,
Багъык` аваакIа воб бул`бул`.
Ачмышхъайни тIетГека гъу,
Гъиваага воб багъее, бул`бул`.

Негъма вобуб йыгъни кал`лее,
Миллет матхъа вод вале.
ТIетГ` аляды колал, чIийел,
Гъиваага воб багъее, бул`бул`.

Гъу къурбанувхъе багъыхъа,
ТIетГ` ачмышхъайни тагъыхъа.
Безенмишхъайни утагъыка,
Саваш водуд йыгъын, бул`бул`.

Июн-июлни вазбышее,
ТIетГека гъиваага хайбышее.
Сюзмиш воохъе гъавабышее,
Шад воохъе воб чиле бул`бул`.

Кокси къыIбыIда, кIухъ чIаIраIда,
Хъохауд гъу тIетГ` зарада.

Цувыл` вас энке хъаIлада,
Юххъанийк` акароб, бул`бул`.

Йыгъын акваа вод эн оо,
Салламышхъайни бытагъыл` оо.
Миллетис вуккан йикГ`ел оо,
Багъын ярашугъ вод, бул`бул`.

АшыIкъаIрше маIшгъул гъааъа,
Джони сазыка маIний гъааъа.
Гъу дюн`йейс ед`игар гъааъа,
Багъбышын ярашыгъ, бул`бул`.

Дженнетна йаIхъ гъу гъевле зас,
Гыргын дердбы ед`игар вас.
Багъыш гъааъа са Аллагъыс,
Маккайна къуш воб бул`бул`.

Сафар шадра ворна вале,
Гъунаб шад воохъе тIетГеле.
КIеливханас деш мыса джаб,
ЙикГес къурбанувхъе бул`бул`.

Зульфикар Кафланов

Гъайни сен, лезги халкъни доюкани дихын, доюкана шааирин – Кафланов Зульфикар Шихнесирни дихын 60 сен быкырхъа.

Зульфикар Кафлановее лезги халкъни гъаӀшдийни шааираршыни аӀрее джус лайыкъна джигавхъаахъа. Мана 1957-гъэсди сен Дохъузпара районни Микрахни хивее, Дагъыстанна доюкана шааир – Шихнесир Кафлановни ааилее едике ыхъа.

Мана 1990-гъэсди сениле лезги мизейлни «Самур» донани журнале ишлемишехъе. 1999 - 2001 - гъэсди сенбышее журнална редактор

ишлемишхъайка янашера, гъамыр Дагъыстан РеспубликӀайни язычеершыни Иттифакъее секретар, лезги шоӀбаӀна хаӀрна ишлемишхъа.

Манкъвее джун цӀетдийн шеирбы гъала мактабни ешбышее одкӀун. Шеирбы 1974-гъэсди сениле чап гъаӀа водунбы.

Зульфикар Кафлановее А.М. Горкийни доюлӀын аӀдаӀбийятын институт таамыгы вод. Мана Российейни язычеершыни Иттифакъна уӀзвувор.

Манкъуни къаламни сивейле хиледже асарбы хъигъеечӀу вод: «Тезена ваз», «Убабышын гӀгъий», «Дерднан юххъан», «Эхъалийна йыхъ», «Хъодхуйн тӀеха», «МаӀгънийбышын ыкӀар» ва медынбы.

Мана гъамыр геер талантнана шечӀбы сакӀалагъана вор.

Шааирни асарбышын геелесынбы чакӀынбышыс одкӀунийнбы вод. Анджах манкъвее хурун хъаӀдаӀххъаӀбыб йикӀел гъивхан гъавъу деш воб.

Шы гъини талантнани, уфтанни шааирыс одкӀунийбышее угъурбы аӀрзу гъаӀа. Гъасре манкъун джан гъамбаше сагъда, къалам экӀба вухъеджын.

Авуд шааирни шеирбышын сакӀал гъаӀийбы гъеле вод.

Един аддымбы

Зы кӀиррананкъаӀ,
Едее айгъени
Гъар аддымыка,
Гуджун аваркъыл

Йизди къончика.
ГъаӀше едиле
Гуджнара ийкар.
Дегъе дешур йидж

Зака авеекъар.
Едни аддымна
Шена экӀваала
Няхъана бес ааӀ?

Зас гъаӀмаӀхуӀд хъооӀ,
Чина экӀваала
Зака сана зы
АлябтӀы йаӀххъаӀ.

A watercolor illustration of a landscape. At the top, a bright sun with rays is in a yellow sky. Below it, several birds are flying. In the background, there are purple and brown mountains. In the middle ground, there is a house with a white facade and a brown roof, surrounded by green trees and a wooden fence. In the foreground, a blue river flows through a green field.

Дамабы

Суван дерабы,
Чолын кьадаалбы
КӀёкьуӀ, илгъечӀу,
АаӀ вод дамабы.

Дерягъбышди сагъвалее
Фыкыррашмышехье манбы.

МичӀебийна вахт

МичӀебийна вахт —
Вод джагваран вард.
Эхъалийни йыӀххъеенче
Йидж оза хъыхъа:
Манче инсанын
Сенбы гъеххаъа.

Маҫчарий

Гыргын шитҫар цувыл` ааҫ аҫкыаҫнахҫа,
Аулее маҫчарий садджу илвийҫлар.
Эйгье, – Мыссы хҫааҫас деш йизда бала, –
Гибхҫы тҫабал гҫаҫа охҫанасын кар.

– Гыргынбыше кҫаҫйхҫы болун джигабҫы,
Няҫа гҫу, маҫчарий, авху аулее?
– Аллагҫее зы гҫуву гҫайни торпагҫыс,
Чиниб зы маҫгҫамба гҫываадже хҫыле.

Зас кҫурбатна верыгҫ, хҫяныд деш ыккан,
Ватанын кҫифримбыд зас вод геед хошда.
Зы дюн`ейна энке хошбахтна шитҫ воб,
Мыссыба авхеейыб кҫыреехҫа дешда.

Ед`ни гҫаҫкҫее

Хаҫв-чҫийе аликкы, тҫуфан хҫадийнҫкҫаҫ,
Зы илгҫидевчҫуна цҫепбийна дама
Кҫаҫыни нагҫбыше гивкуна вухҫа,
Вухҫа хҫооҫна едни улеенче мана.

Ялвармышехҫе зы, чеехҫа гҫамбашийс
Йизын йикҫ кҫлеюдхҫуна цҫепбийна дера
Едни лигайл оодун ыхҫа бырышбы,
Ед кҫаҫс хҫийхҫай летти, хҫеедхҫайнбы кҫора.

Оҫгееҫар эгмишхҫа, илхҫечҫес даҫхҫыҫ,
Хҫитҫиркҫын ахуна цҫепбийна сува –
Гҫалални, дагҫамни кҫыкыке лышан,
Ед`ни кҫонекеена зас кҫабар вухҫа.

Гҫгҫыйн йикҫ

Кҫеджен ки, гҫгҫыйхҫад коксийл йикҫ оохҫуд.
Коксийл оо йикҫеке дехҫайнхҫый са идж,
Мыҫкҫееҫад, тоозееҫад кҫаджы гҫин дюн`йе,
Быкҫырни йыгҫна шас гидешҫейи йидж.

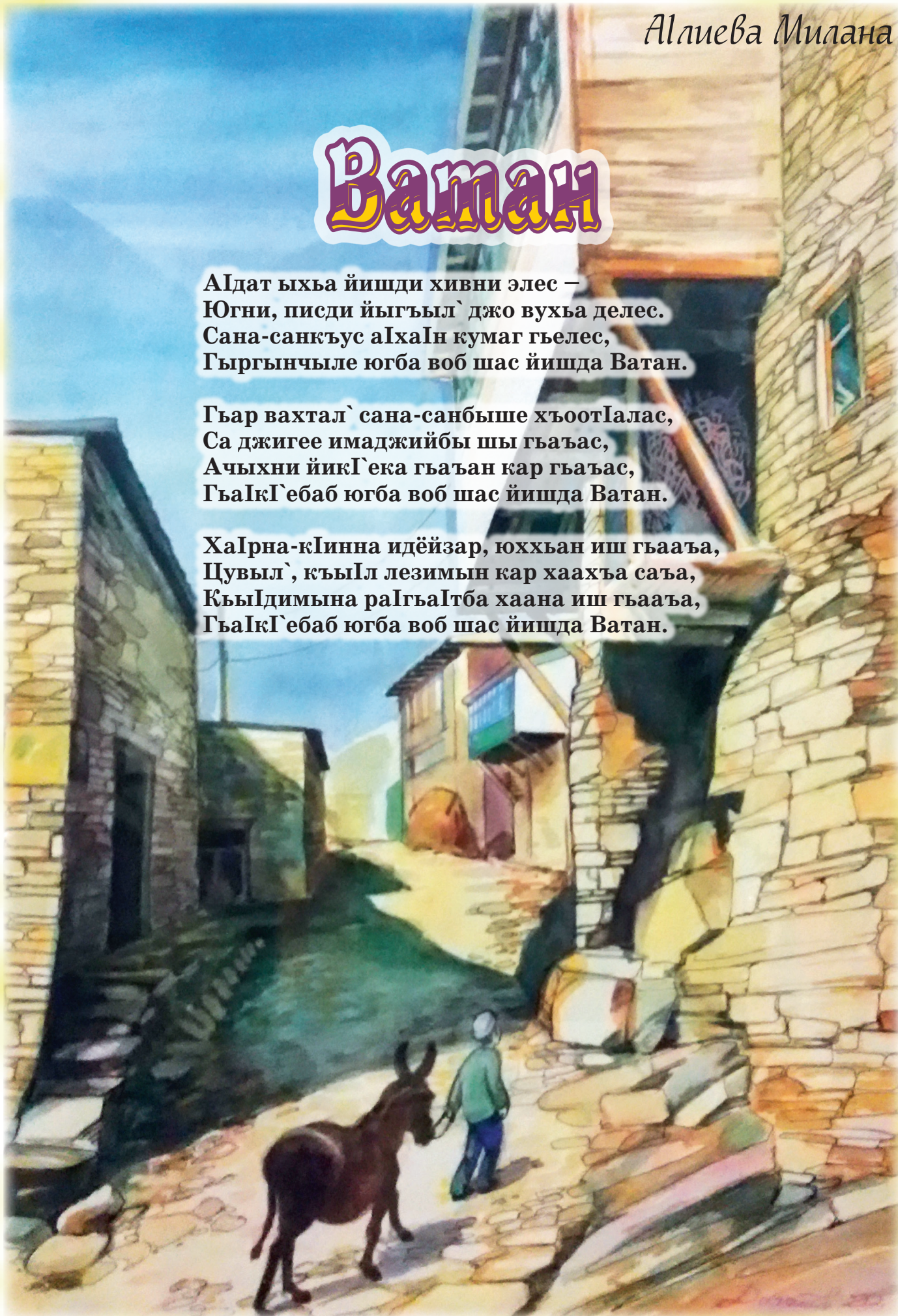

Ватан

Адат ыхъа йишди хивни элес –
Югни, писди йыгъыл` джо вухъа делес.
Сана-санкъус ахаин кумаг гьелес,
Гьргынчыле югба воб шас йишда Ватан.

Гьар вахтал` сана-санбыше хьооталас,
Са джигее имаджийбы шы гьаъас,
Ачыхни йикГека гьаъан кар гьаъас,
ГьаикГебаб югба воб шас йишда Ватан.

Хаирна-кинна идёйзар, юхъан иш гьааъа,
Цувыл`, кьыл лезимын кар хаахъа саъа,
Кьыдимины рагьаитба хаана иш гьааъа,
ГьаикГебаб югба воб шас йишда Ватан.

Къурбан Омаханов

ЗУБЕЙДА

(Оггилын 4-тэсди нумрее)

Ханни дихыкӀле Зубейда къайджы мее, джес хуӀваӀ аюрхъу мее, оӀлка тӀетӀ-тӀелейлхъа садкӀыл. ЧакӀын шагъарбы уӀчӀийламышхъа, чолбы аялмышхъа, нахчираар гъекӀва гидгъыл. Зубейдее джена нишанлы шадни йикӀека къаршыламышаъы. Манкъыка саджигее быкырын халкъ шадхъа.

Ханнидихееджуна ярбалканылхъа алейъы, гыргынбы саджигее джони оӀлкайлхъа авайкӀан. Манбыше

яслан сува алгъавгъу, са хаасхъа гъивийхъар. Ман ыхъайн йишонаъани диварыканий аккайкан хав. Мигъманаршын утагъ болни суфрайка манбы хъаваалессе гъаззирда ыхъа. Одхъун, илӀдгъу къалябкӀийле хъийгъа, сурахӀмде хъуркӀ ыӀгъийкар гидгъыл. ЯнылӀни гозее аккаий дивар сана-санчика йишонаъа гидгъыл...

– Шы къийнаб текба дише вобунбы?

– ДзӀэш, шахъаб мигъманар – джегъил ханый Зубейда вобунбы.

– Гъу бес эйгъенний, Зубейда шавуссе джар гъееъэс еехаӀс деш.

– Мана манкъвее аляртӀеейир, джегъил ханыхъаб хылийна ыӀмыӀр дешда.

– Няъас?

– Джегъил хан Зубейдайка са балканылӀ алеобхы алгъаӀсынбы. Манбы джони оӀлкеехъа гъивийхъаранкъаӀ, манбышди оӀгеехъа ханее мебна айгъыр къавкас. Мани айгъырын джегъил хан гикӀасда.

– Дише манбы къатдивхъанааъас вухъес?

– Деъэш. Агар мана мани оӀлумыке къатдирхъынее, даватбы ыхъайни

хаІмде, Хоче – АІждагъайн джегъил` ханий Зубейда гъоІгъаІсынбы.

– Манчыни гъаІкІее мигъма-нааршыкІле эгъес ихъес дишде?

– Ненкъвейий увгъу, мана йив хъинне хъеххъвасда, къайе хинне итІумхъесда...

МичІеед достее джегъил` ханыке хъийгІанан:

– Шака сана хаІмде вущухъеер ыхъанане, гъуджоохъеер ыхъайне?

– Фыкырее Зубейда айхъы, зы иттуни някІее ыхъа. Мана зака йихъа. Гъуджон ихъес? – эйгъе ханни дихее.

Зубейда, ханна дих, дост йаІххъыІлхъа хъигъеебачІе. Нимеегана йаІхъ абкІын вухъай ацІа деш, анджах Зубейдайка быкырна ыІмыІрна аІл`гъааІс ханна дих гъаІззирра ыхъа. Манбышын хъооІн лишанбы къаджы мее, джони ханни дарвазабышысане илѐбзурийн инсанаар шадоохъе гибгъыл. КъаІсди хане йылхычийс амыр гъуву, энке дирибашна, уфтанна айгъыр хъаваалес. Дих гъыІрмаІтыка къаршыламышашас ыккан. Мана, эн уфтанни айгъырыл` алихы, хаахъа ичІес ыккан.

Джегъил`хан айгъырылхъа алихас ыІххъаІни джигее, достее гъыІтдитхыІ хинджал айгъыр парчеламышааъа.

КъаІсди ханыс хъаІл вухъа, дихна дост гиваханас ыккийкан, амма дихее эйгъен:

– Зубейдайни хатиреехъа, йизди дост багъышеъа.

Хане мана багъышаъына, амма джуні оІлкеехъа гъоорава дихни достыс амыр гъуву.

Джегъил` идяйкІан, ханни маІгъаІллее дюгулехъе. Даватбынани йыгъыл` гъина дюгуленра ханни дихни утагъеехъа иккечІу, кунджее дюгулехъе.

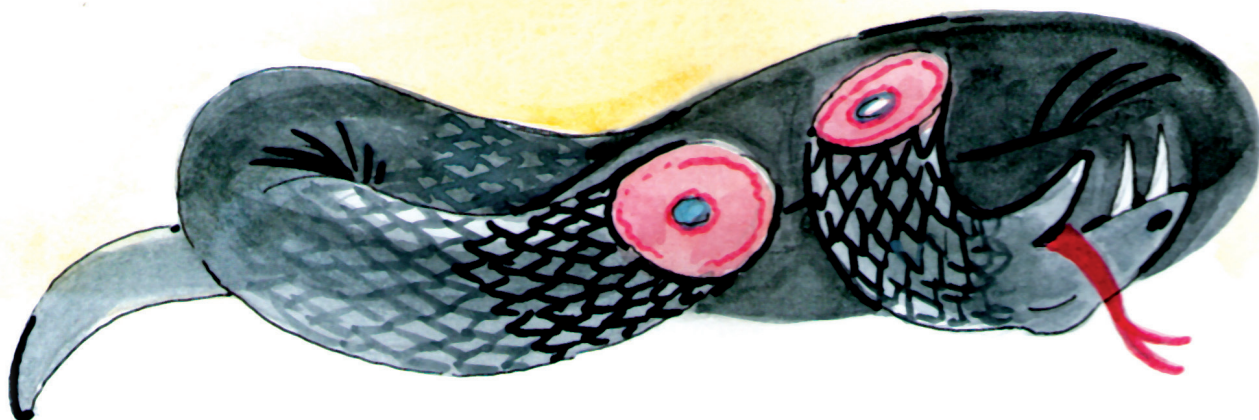
Сура хаІмде ханна дихий Зубейда някІеехъа абкІынийнкъаІ, абайле Хоче – АІждаъа.

Джегъил` ханни достее гъадгъу хинджал АІждагъайн кал`ле къацІайкІван. Манчын джасат кунджее дюгуляъа, гойбыд акІанаъа. Садджу Зубейдайни гарданахъа эбана тІянкІ гъооче. Достее, хабар девхъесди мее, эбана тІянкІ мизеква илѐоджу темизяаъа.

Ханни дихыс някІыке хабар вухъа къеджен, Зубейдайс достее уба вод гъаъа. Гъина, алятІу хинджал, достылхъа гъойгъар. Джегъил усулхъана, балканаршыни йицІеехъа гыху, дюгулхъес.

МичІеер йилхычийна хъунаще йицІеехъа адамийсахъа арыйнкъаІ, къаджы ханни дихна дост хъаІлыкавур.

– Гъора гыхве гъайинче. Ханыхахъа гъу гирхъее ва гъу дюгуляъана гирхъее, манкъвее суал-силіст гъидягы гиваханасда, – хунашщее эйгъе.

К И Т А Б

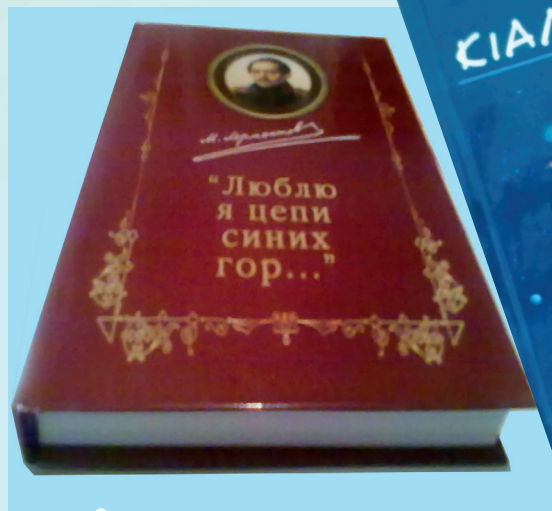
Вушуна бай дехъа китаббышыке,
Хиледже карбы зас хаҠдхъыхъа чике.
Вардына къонджевуб, къизилена сува,
ТетҠбы ыккананкъус ыҠхийхаҠ эва.

Мана са хазна воб, деш чихъа кыймат,
ХааҠ ыҠгыйкараъа дехъеейыд къанат.
Югна гъамбаз хьинне джурдехъее чике,
Гыргын дюн`йе ээхъе йыгъни къонекее.

Пыл гъуву аххъаххъа дахайсыр усад,
Китабын аляъа кьаҠраҠд ыҠмааҠрат.
Кал`лелхъа кьыҠнааҠгъаҠ кҠааҠ китабеенче,
ХъыҠгъааҠ мушкҠун эва йыгҠни къатеенче.

ОджҠунийнкъун ооъад геед тимар ихъее,
Идяхва ед` дешын етимар хьинне.
Шишыле гидяйхъал гедхъунийн кабаб,
Къелик` авуд ахва бейкара китаб.

Уфтанни акъвалхъа тҠетҠбы гидкҠынее,
МичҠахни хайбышын хаҠнебы хьинне,
Манке фелякбыше авгъеейыр кьулел,
Югна гъамбаз хьинне гывадже улел.

Никнена дама

(Йишди сувабышее, купык гъеле хъооІн, няк хъинне джагваран дамабы вод)

Мыкбышке хъян аляатІу,
Хайбышди булутбышке
Джагваран дон вас къаатІу,
ГІалеенче купык гъеле,
ОкІалхъа, тІетІ бышылхъа
ЧуІваІн елкан къихеле,
ХъооІ гъу, Никнена дама.

Айне хъиннеен йикІГ вахъа.
Нукъсан дешуб джанахъа.
Сувайна истагъ хъинне,
Уфтанни палтарыка
Хъабы Самурел илѳока.
Алидкъылни хъянбыше
ЫШийхаІ джанас яра.
НукІра хъинеена ыІмыІр,
КІаар хъоохъе къадгъу къара.
Меб девхъа чике перва,
ХъооІ гъу, Никнена дама.

АцІан, Самурее хъян хъекІа,
Хъянбы ааІ гъекІва-гъекІва.
КІыл`валиле хъидаІбкъыІн,
ОІлумеехъа аххъы гІал`.
Игитяаршын йикІГ одхъун,
Асланылхъа сивийкІал.
Авхъуна йаІхъ темизба,
ОІги аххъаххъанбышыс
Гъаззирба уІвхаІс зарба.
Къайебы гъаъы къалхан,
Гъу далыбы хъаччына
Вобва джанана Ватан,
Йыгъна улне сидякъван?
Чишене оІлумеехъа,
ГъоокІа-гъоокІа авайкІан?

Къаджы хъоодий, аІдаават,
Дюн йел дехъай аІдаалат,
ГъаІккъыІн сура аххъасва,
Миллетбышди аІреехъа
АІдаават эзанбышди
Джанак` цабы хъаххъасва,
Оза хъеебхъес хъоотІална
Къивийхъе йыгъна маІъний.

Алидкъылни хъянбышка
Хъянбы темиз` хъихъес мее,
АцІан, гъу гъааъас даІвъий.
Къедже джанееъад уІсян,
Гыргыни чаІпаІлинчыс
Аххъасва гъаІккъыІн диван,
Къазаватыс авайкІан.

Темизин инсанарыб
КІарацІан хъянбы хъинне,
Гъин сувабы тарг гъаъы,
Шагъареехъа хъабайле.
Аливку джамаІгъаІтыл`,
Сувабышда сафваала
Шагъареехъа абайле.
Миллет темизхъеджынва,
ЙаІгъ-намус ихъеджынва,
Гъамбаше хъаваалесда
Гъина Никнена дама.

СинҠырийни йишценә хабар

(ОҠгийл`ын 3-ъэсди нумрее)

Танбал хьунаше хьаҠркынджар айху. Илеекана джынарше хаана гыргына иш гьавъувоб: са сурал ёргъан душагыд гидкӀур, са сурал' хьабы вод гьадахва, са суралид халчебывод хьеха. Танбал хьунаше шадвалин хьиттеклалас сикӀыл'на иш авху. Сайыр маӀнкъыни улени оҠгилхьа джынаршина паччагъ хьары. МаӀнкъе эйгьен:

– Эй, инсан, гьу гьаӀше залхьа инанмышийхьанане? Вас ыкканан гыргын кар ихьесын. Илейке йизын джинар наӀхдий ишлемишедахье. Гьу еера раӀгьаӀтра гийре. МааӀаб гьааӀана иш кьавджу, танбалын йикӀ' сикӀылда джигалхьа гиъурийн. АӀхьаӀна гьаӀа гиргьыл. Хьийгьад джынааршыни паччагьыкӀле эйгьен:

– Эй, паччагъ, зы гьаӀше валхьа

инанмышеехъена, гъу гьаКледад зас кумагуд гъаъа. Зы шадвал`ын гъуджооме гъаъас айхуна. Зы вале геер разийра вор. Танбал хъунаще шадийхъа къахъа хъыгъейчлена. Джес ыкканан меен карбы ийхъу, хъехы къаджы мее, мана шадвал`ын няъар ийкар ацлахе деш ыхъа. Гъар йыгъыл` маИнкъее джынаршыни ишыле тамаше гъааъа вухъа. АИреенче хиледже вахт авайКанна. Юххъан хъыхъа мее, джынаарше чина иш таамавъуна, гоонед няхъаме джад ыхъа айКананбы. Юххъан хъехъе, танбал хъунашцена адамий сйруныка хъайлена. Хаахъа ичлу мее, матхъа джар ахва. Хаа ёргъанбы, габабы, кечебы, хаймабы саъийн саянган юкуд. Балканысыд чул, хурджун, кечебы гъаъы къаджы, адамий шадвал`ын мыК гъааъа гиргъыл. Гоонед эйгъен:

– Ай аман, хавод – къараИн гяцлы. Ай, маншаллагъ, вас хъунаще, ул` хъимивийхъарджын. Хылеппы къувватыка ихъенбы. Дегъе члаВ, медын вуччуд гымаъа. Танбал хъунашцер ман карбы йиджее хъехийн хъинне безенмишийхъа, гра-нын тюлибы алигы, аЛхъаИна гъаъа адамийни оГилхъа хъыгъеечлена. АдамийКле хав гяцлы къаджеме, хъунащейни оГил` къитдёрКулна:

– Ай хъунаще, гына иш гъиджоона, гъу къыИдимына къалирхъу дешде? Вас ул` хъивхъарас. Зы йыгъни хы-лепбышыс убабы гъаъас. Хъийгъад адаме шадвал`ын маИнкъыни оГийл меб мыК гъааъа гиргъыл. Хъунаш-щейид къадархъун ёргъан-душагбы саъы, са-сана ачмышаъа гиргъыл:

– Адамий, илекке гуянмышхъе, югун ёргъан-душагбы зы ийхъу, илек-ке югра. Гъала хъора вакле зы гъин халчебы, хаймабы, кечебы гъагвас. Маниса юкеенче маИнкъее са-сана кечебы, хаймабы, халчебы гъагва гиргъыл. Халчебышик гъаъийн накъышбы къаджы мее, адамий илякка джар ахва. Мани вахталхъа мее манкъукле гъала маИдхуИн на-

къышбы къаджы дешдий. Шадвал`ын адамий гъуджооме джад гъаъас аху. Мед манкъвее эйгъен:

– Хъунашце, вас баракалагъ, азырни йаЛххъее маншаллагъ. Зы вале геер разийра вор. Гъу устад оохур ворна. Зас гъу геер йиккан. Сагъол, варол.

Са къоИни йыгъыле адамий, хъунашце йыгъыс мани юкбышыле йикГ` ацлес мее гиваакыйнбы. Адамий шадвал`ын гъар йыгъыл` гиваккы мее, йикГ` шадехе ыхъа. Ахырее доИзмишхъес даЛхыИ, са йыгъыл` къадархъун гыргын джун гогъарбы, къоншубы, хъобтлул хъунашцени хылени ишика танышавъу, манбышыКлед гъагуйнбы гыргын юкбы. ГогъарбышыКле, къоншубышыКле ман юкбы къаджы мее, маттувхъа джаб аахванбы. Са инсане 5-6 вузее нимен карбийи хъехы. Манбыше гъам таГрыИф гъа-гы, гъамыд пахылийвал`ын сесбы адКын хъыгъеебчы абКынинбы. Гоонед хивее, джони ваацла-хъываацланбышди алрее мани хъунашцейни гъаКлеена хабар гъавъу. МаИнкъына диривалла, кар алхыИна хабар акъаИнани хиваршылхъа, гыргыни оЛкалхъа джад еймишехъен. Хабар хъабы мани оЛкайни ханылхъаб гъивийхъарна. Нукарарше ханыс хабар абайлена ки, ай хан, йишди оЛкайл, са хивее, са чобанни хъунашее са сенее халтта халчебы, хаймабы, кечебы хъехы. Югун са юкедын ёргъан душаг ийхъу. Манбы къедженкъаИ, инсанна алКел ааИ. Мана хъунашце гъу сараеехъа хъеетле, маИнкъее сарайыд беземмишеъэджен. Ман джуваб ханни хошеехъа хъады. Манкъвеейыд фыкырашмышхъа эйгъен:

– Няъас са чобанни хааъад уфтанын халчебы, хаймабы, югун ёргъан-ду-шагбы ихъеджен, йизди сараеъад мехъеджен. Мана хъунаще шасыд кар гъаъасди мее сараеехъа зы айресда.

Хане мани фыкырыка са йыгъыл` къоИре элчеер танбал хъунашце

еехъени
хивеехъа
къухооленбы. Ман элчеер тан-
бал хьунашце еехъени хивеехъа
гъивийхъаранбы, хъидгын гъабы
манбышын хав тАбалаъан. Элчеер-
шыни оГилхъа танбал хьунашцейна
адамий хъигъечлена. Элчеерше ханын
хааиш чобаныкIле эйгъен :

– Сараетехъа уфтанын халчебы
хъехасди мее йыгъна хьунашце
хане хъетIална. Адамийс мани
джувабышке халпбал хъал воохъена.
Чобане эйгъен:

– Зы йизда
хьунашце хаанче няхъа джаркъеекка
деш. ХаныкIлед эгъе, инджимиш ме-
хъеджен.

Адамее къихъееле дешва увгъу мее,
танбал хьунашце геер шадеехъена.
Хане халчебы хъехас хъетIалва
къайхъы мее, танбал хьунашце
титрамишеехъе гиргъыл. Элчеер

савкIу авайкIананбы. Ханыс хабар авайкIанна ки, шена хьунашце ары деш. Адамее элчеер кьагьавшинбы. ХаныкIле ман кьайхьы мее, баIчIар хьехьена. Нягас са чобане хайрни ханын джуваб чIийес ыIхыйхаш? Хан гиьурни джигеенче кьелилхъа оза хъыхъа эйгьен:

– Зы мана иш сурак' кьалечес деш. Мана хьунашце гуджука, зорука йихьеейир сараеяхъа айресда. Ханее кьоIртьэс йыцIыйре адамий балканааршыка са йыгьыл`меб кьухооленбы мани хивеехъа. Элчеерше хаIпбаI йаIхъ абкIынийле хыйгъа, танбал хьунашцейни хивеехъа гьивийхьаранбы. Мани вахтал`танбал хьунашце кьар, маIгьаIллее йихъа. Элчеер маIгьаIллеехъа эбчIы, ханын джуваб, исмарыш маIнкъукIле эйгьен:

– Ай халчебышда устад, ханее гьу сараеяхъа хьеегIал. Гьу югна халчейна устад йихъай ханыкIле ацIан. Нягас гьу ханын исмаарыш чIийес ыIхийхаI? Агар гьу йыгьни раазивалика йихъдааIхъее, шы гьу зорука сараеяхъа йиккеесда. Танбал хьунашце манбы кьайхьы мее, мер титрамишеехьегиргьыл, заарахаахъа ийчIу, вай , зы гьуджоона гьагасва эйгьен . Зы няхъана йихъес? Зассе вуччудаIхадеш. Гьорбыгъагыйнимее писин карий. Нягасде зы адамийкIле гьаIкIен итдейгье. ГьаIшде зы гьуджоона гьагас. Вай, зы няхъана йихъес. КьарацIабы гета хаагьар гееше гиргьылна. ИдяркIынеейыр ханее зынар, адамиййир гьагIасынбы. Вай, зы няхъана йихъес, наIхуIдна гьагас. Мана хаагьар гееше мее, адамий хьарайлена. Нягъа хьунашце гееше, гьуджоона ыхъа? Мееб ханын элчeer абыва джаваб хъеле хьунашце. АдамийкIле элчеер кьавджу мее, гьинар хъаIйкьаIн гиргьыл. Хаахъа ичIу мее, хьунашце гееше кьайджу мее, адамее эйгьен:

– Гьу дегье йиххъаIс гирхъу. ГьидяркIынее, ханее зынар, гьунар гьагIасынбы. Заара йихъе,

гьаIззирийхъе, хьимеекьаIн вассе иш вааIхана: зынар айресда. Са халче хьоохе, зы ары гьу хьиелесда. Гимееше, гьаIшде зы вас йыIххъаIс иджааза гьоолена. Элчеерыб кьаб илэбзур мана гозетеегъэна, мысайи хъыгьейчIесва. Ахырее элчеерше эйгьен:

– Заара йихъе. ШЫ ааIс вуккан. Ханее шЫ гозитяАгъа воб.

– Адамее мед эйгьен:

– Еера, еера, шенбЫше гьу гозитеегъэна.

Танбал хьунашце дейкан – дейкан хаанче хъыгьейчIуна. Са тагьаIрыка сана балканылхъа илеехана. Гибгьылынбы йаIхъ ааIс. КьоIлле йыгьна йаIхъ абкIын мее, ханни сарайысхъа гьивийхьаранбы. Танбал хьунашцени джанеяхъа меб титрама оохъана.

МаIнкъее аккее джелед алхъа эйгьен:

– Вай, зы гьаIшде гьуджоона гьагас? Адамиййир алдамышагъына, едир, ваацIа - хьуваацIанбыб зы алдамышавгъуйнбы. Зы адамикIле нягасде дюзюн итдэвгьу. Зы бейабыр йихъесда. Гьорбы гьагый ниме писин кар охьуд. Зы гьинче наIхуIдна джан кьатдихъанагъас? Мана сайыр илеекана ханни сарайни дарвазабышисхъавоб гьибхьыр. Илеекана дарвазайни оIгил'хьынакни рангыл'на са хаIбна яцоб кьалибхьы, чини гачбышыл'ыб сахсахануб гивгьур. Зараба балкан илэозаравгъу, маIнкъее эйгьен:

– Зы гьайнахъаме арына, дегье чIаIв. Халче гьаагъанкьукIле эгье, халчейхъа хьынакын ранг гьегэджен чил оогабыб хаIбна яц, чини гачбышил'ыб сахсахан гивгьур вухьеджын. Джен гьорбы ачмышехъева хъаIрхъын, маIнкъее гьаманче балкан саваакIалавгъуна.

– ГьаIшде маIнкъын джуваб декьяршын джуваб ыхъа: са иш инсаннессе гьаагъас дьяIханкьаI эйгьен: чIие хьынакда, чил' оогаб хаIбна яц, гачбышил'ыб сахсахан.

Кыйнийн ушаар

Кыйнийн ушаар – кыйхъа джама`ьаг,
Джобы кар дяцанбы вуккан деш вухъа.
Манбы вобна хаьбна гьокууматна девлет,
Гьырмагтбы чил алла джос гъаъас дехъа.

Кыйнийн ушаар – кыйхъа джамааг,
Зас вуккан деш джо кар дяцанбы вухъа.
Гьуджоона воб кар дяцанкъуна кыймат –
Гьиччуд джад деш. Гьаман джуваб чис дехъа.

Гьыргынкъвее кел аххъе гьин ихтилет хаьдын:
Кар ацлахъай – гьар ушахын бордж водун.

Этнод

Сува оҕее, сува янык,
Ул` гыбхырий летти воб сува.
Сувани коксее асманык,
АтИджкын илэзур хиваар.

Авуб шагмар хьинне Самур,
Адчу алгбааI ваIш долама,
Чис джан гьеле гьооле ыIмыIр,
Аливку ааI аазыр гома.

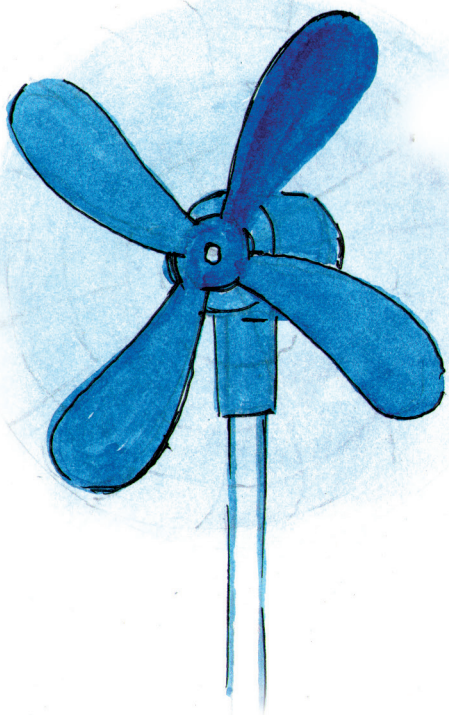
Аххъы чIалагбы ёкь сура,
Йиваар хъадкIу хаIйбышеехъа,
ОкIбы, тIетI`бы – гьар са джура,
Этиран уфтан эва чихъа.

Къаджыр илвийкIар хава,
Сюзмишехье, гьааъа девр.
ЙыIкьаIл сува, янык сува,
АIрее дашмышувхъа ааI Самур.

Пай

Ханперий Назирова

КъыІл хъады мее, йишди сурабышыхъа цІа кІехъа. Хайбы болкийн алятІу ааІ ээхъе. Нимее къулепбы аахъеейыд, агар къад елкан дешхъее, хаана гъава бадалоохъе деш. Мани вахтал` инсанни дадылхъа вентилятор гыйхъар.

Алхас дайи, къулени оІгее гиъур, аІршеехъа цыщІавхъайни гъавайке гъуджооме джад джигарбышеехъа цыщІаъасний чалышмышехъе. Мана мыкІаал`ыс нимеехъеер ооІрхеейыр, пыраал`ыс джане манкъухъа са тІуб джад дёзим дешынний. Мед шен пыран къыІл хъадиинний. Манкъуни хаанче мыса джад вентилятор камехъен дешдий. Анджах шацыйн къыІл оІтмишхъа мее, хъунашщее джун йиссей хъыхъайн вентилятор дагъедчуйнний. ГъаІшде мана вентилятор денаний аху. ОІгийлед,

гъала хъаІлас хьинне, джен едике йихъайн йыгъний хъооІ. Хъунашщээршеб, шокІле ацІан ки, гъар мани йыгъыл` джос пай гозет гъааъа. Манчини гъаКІее фыкыррашмышхъай летти Алхас дайийна гъиццяхаала сикІыл`баб оохъаний аІлхъааІ. Мана манчыни гъаКІее геер фыкыррашмышехъе, ва хъунашщейни едике йихъайни йыгъыл` ахыр ки, меб каробкІа гибты, аккале эчІена. Хъунашще адамиини хыле каробкІа къавджу геер шадеехъе. ЭКІба мана ачмышавъу, чини шаккеенче хъигъейчІес йиккийкан. Мана шадийхъана ки, адамее джес, кІухнайс ненме джад машын ады ихъес. Анджах каробКІеенче вентилятор хъигъечІу.

– Зы вас энке лезимна пай абы. Гъини пыраалее манчыле югна са джаб пай дёохъе. Ман увгъу, адамее гъавасыка сана вентилятор саъа гийгъал. Хъунашще мани карале алийккеейыр, чалышмышеехъена джена чаш-башийваала дигул` гъааъас. Манкъвее йидж шадра хьинне йиккы эйгъен:

– Сагъра ихъена, адамиин. Манчыле югна пай гъуджоо воохъейи.

Анджах йикКІеенче мана адамиинле инджимишеехена ва манчын эвез хъелес фырсагъ гозетяъа.

ХъаІлас хьинне хъунашщейний адамиин едике вухъайн йыгъбыд са вузеехъаний гъадакІа. Ва хъунашщейни йикКІеедын цІа кІаІдхъаІс мафар девхъа, адамиин едике ыхъайн йыгъ гыйхъаран. Хъу-

нашцейни фыкырее адамиис гыранын гурт алишщесний вод. Анджах адамиини пайыле хыйгъа манкъвее фыкыр бадалааъана.

Байрамни ход базарее манбышди хаасхъа машин делес хъехъе ва хъунашцейни телефонеехъа зянг хъадайле. Хъунашце экIра къахъа хъигъеечIе. АдамийIле къеджен ки, фегълебыше машинеенче хаIбна са каробкIавуб гёоше. Манбыше мана

хаахъа атдебчы, авайкIананбы. Хъунашщее эйгъен:

– Иляккe, зы вас гъалаб хаIбна, гъалаб гыранна пай абы. Гъина, гъу засабийни пайыле, гъалаб югна вобна.

Адамий каробкIайхъа иляккы аIхъаIна гъаа гийгъал. Хъунашщер джул илеека. Хиледже гагъна манбышыссе явашебхъес ваIвхуI деш. КаробкIайл оо одкIуний: «Тюлибы гъойгъалан машин».

(Оигийл`ын 4-гэсди нумрее)

АлмалекIле чIов к`авджу,
Семт ахх`ы мах`а.
Чик` авуб к`алибх`ы мее,
Х`абына чилх`а.
ОкIбышын гарджбы х`оду
РыIгь маIгькама`а.
Гагь бызылеер к`егьешце,
Гагь х`ян илэг`а.

Фыкыреех`а х`ады ман:
«НаIхуIд декканас –
Йыгь саакитда алг`авг`ий,
Дюн`йел кеф г`а`ас?
Алаг`ее шас идх`ынийн
Йишын г`ин ЧIийе?
Баракатее к`екIу чин
ЙикI`ес г`ыIм г`ооле.

Чапарбышди йыIк`аIл шаа
АIлааIн мейвабы,
Кыдыкаар, тот, джыIхааIбы,
Эч, шофталабы?
КIеззур авх`а ден сав`ыйн
Чолын сумбуляар,
К`айебышыл` алядийн
ВоIхааIр, к`абахаар?

Чамра кIейбх`ы дигул`х`айн
ОкIбынан думай?
Авг`а дама уг`оолен
Мархалнан к`узай?
Г`ини болвал`бышх`а зы
Г`оокIасда, г`елбет.
Г`амбаше таIг`рыIф г`а`ас
ЧIийел`ын дженнет!»

Достааршыка чолее`аб
Нях`ах`ее уIвхуI,
Эх`алх`ана думайл оо
Чис чадыр гуIвхуI.
Са г`авуле хаIнебы
Гидг`ыIл к`екIва хааI,
Г`ам г`аIйванаар, г`ам боIк`ааIр
Хайбышеех`а ааI.

ЧIовак` авуб абкIын йидж
Хияалбышеех`а,
К`алибх`ыйкум июттун някI
ИчIу улеех`а.
Сайыд гег`ыйн са шаIхх`аI
Х`ооI гидг`ыIл хааIнче,
Оза х`увх`а алмаIле
Х`аIбк`ыIн никIеенче.

ХаIвий-чIийе аликкы,
Мыц гибг`ыIл аа`а.
Г`аззирувх`а алмаIле
СавкIалас хаах`а.
Гицхи гибх`ы джанеех`а,
БыIт` авх`а г`яхх`ы.
Дамайл` оог`а илг`евчIу
Хаах`а семт ахх`ы.

(Х`ыйг`ыйн х`алесын)

*Урусни мизеле йых`-сумылх`а саакIал
г`ав`уна – Валегь Г`амзат.*

Ед дюнйейн эн гыранын тлетГ водун. Мани джувабее геоб хаьбна маьнаа вобна. Едле югна инсан ня джар дешда. Едее джена гыргына ыьмыр йишди мее гьооле. Шы цлепба хылеке авхьу, шас ыгьвийкырий хаьд хьаьана ед` ворна. Шаваайи едис хатир ахуьу, мана мыса джар гьини писди бынагьыке кьатдихьанас деш. Дженнетеехьана йаьхь ед`ни кьелбышеевобна. Едисгьорбыгьаьана инсан, вудж инсан деш вор. Шы едее, кьуклейка кар гьуву, чакьы хьавьу воб. Цетдий ыьмырен дарс едее шас хаа гьуву водун. Шавусий ед дейкан, манкьус джуна Ватаныб вуккийканас деш. Ушахни мее ед энке миджгна ва энке гыранна вор. Манкьуле гыранын кар дюн`йел дешын.

Зас йизди едиле гыранын кар няа джад дешын. Манкьун хьиннеен кьизилен хылепбы шавухьа джад дешынбы. Ед кьорамыш гьейгьий йишын бордж водун. Ушахын кал`ле ыклар ихьее, едее хыл`чилхьа гиххьийка сана чис дарман воохье. Ушахни мее ед, нишыхьа джар илдеекы, энке дагьамни иш-бышеехьа ээчлена. Садджу джени ушахыхьа гыргын ихьеджын, мана мебымбышхьа илякка ымахваджын. Шассе мыса джад един бордж хьелес аьхаьс деш. Шы нимее чакьы хьеебхьеейыб, меб джени мее ушахаар хьинне аахванбы. Меб манкьвее шас джени муьгуьбыке пай джурааьана. Шас – ушахааршысыр ед гьамбаше, шы нимее чакьы хьеебхьеейыб, ахтыра, гыранра, гьырмаьтыка айхьас йиккан. Чунки шы йишди ыьмырни мее джес – едис борджлуба воб.

Йизда йичу

Йичу, гьу йизди ыьмрена маьнаа ворна. Гь йизди мее дюн`йейн ишыгь водун. Йыгьын улепбы хаьнебы хьинне кьекьва. Хаьмдийна йаьхь зас ачух хьааьа. Гьу дена зас дьезум дешын, ай йизда гыранна йичу. Гьу йизын сувал`ын вард водун, ай йичу. Закьле йыгьын сес кьайеенче сюзмишехьен хьян хьинне кьийхье. Гьайни дюн`йел вале уфтанын тлетГ ихьес деш, вале миджагна шитГ вухьес деш, ай йизда аьзизна йичу. Аллагьее вас йыгьни уфтанийвал`ыс, йыгьни миджагийвал`ыс сикьына ыьмыр гьевлена.

Хияр Ияр

(Оггилын 4-тэсди нумрее)

– Бес зы зарадане гыхъарас? –
ГьаIшде Иярыс къанмышхъайн ки,
эввел-ахыр ичий манчыхъар хъигъна
ары, ман аляатIасын.

– Са уIлджуIмыле хъийгъа
ваке геед уфтанын хияр хъихъес.
Инсанаар шале разийба аахвас.
Йишда заIгьмаIт гъавагъийба ааIс
деш. Гыргынкъуна аIрзуб мана воб
ки, джун чалышмышхъай шавуниме
джд хайыреехъа ихъеджын. Вас
къанмышехъенне, дихав?

Иярын кал`ле авхъа къаъадчу, ман
таIсдикъ гъаъан.

МанчыкIле ваацIан чоджий йичу
гъар йыгъыл`, сасса йыгъбышыл`ме
мичIеебий эхъал` диригеехъа абы,
хияраархъодуааIнбыний. Манбышын
гъар абый чини мее байрамний, мани
дакыйкъабышее Иярыле хошбахт са
кар джд дюн`йел дехъейи.

Са йыгъыл` ИярыкIле гынаIбхуIна
къоншубышегъааъанагафкъивийхъе.

– Нимее миджагдайи ман аIлааI.

– Манчике геед уфтанын хияр
ихъес.

– ГъаIйыф са йыгъыл` маныд
хияраар саъанбышди ешукIее ихъес...

– Менни хиярааршыка саджигее ...

– Нени хошбахтысме гихъас...

– Йишди лекее дегъе ман мее уф-
танын медын са хияр дехъе. Шенкед
ыхъа деш...

Лекее айкIанни маIдхуIни гафбыше
Миярын маарах гъалад геед хъаъы,
Ед`-тагъыкIле дюн`йел гыргын
ацIава, чике хъидгIын гъаъан:

– Манбы шавуни гъаIкIГеена юшан
гъааъа?

Едее шадвал`ын шоIгле гьооле
джаваб хъеле:

– ГынаIдхуIни таIгърыIфыс вале
гъайре нен хиярна лайыкъда вод?
Манбы йыгъни гъаIкIГее юшан
гъааъа, йизда джанана. Йыгъни бой-
бухунын ва миджагийвал`ын йишди
къоншубышыс диндж гъеле деш.

– Зы, гъуджон, мебымбы хьинне
чише?

– Гыргына ишиб маа воб ки, гъу гыр-
гынкъуле гъам боус, гъам джанани
сагъвал`ыс, гъамыд миджагийвал`ыс
джурайда вод. Гъуна хьиннеен са хияр
тагъыл`оо хъеххъвас деш...

Анджах кIинин Ияр гъаIкIГеда
джд гъам миджагда, гъам улехъа
къуIмаIданий вод. Манчыни муглеке
аллаааIначыхъни хъынакни рангал`ын
золахбы ва оо хъигъеечIуйн хурун
къабарбыд медни хиярааршынчык
акарада дешдий. Манчыхъа
чина, чис сикIына уфтанийваала,
миджагийваалайи. Садджу ИярыкIле
чина джурайваала къоодже дешдий.
НаIхуIд ихъеейыд, манчыс йидж
таIгърыIф гъаъан джуваббы, хошда
деший хъооI.

Ияр йыгъ-йыгъыле хаIд ва миджаг
хъехъе, манче йыгънийыгъын
къуIмаIни вергъек авуб, хаIмде
вазыни ва хаIнебышди шуъаабышык`
авуб вахт аваакIанавъу. Йиджыд
шадехъенний ки, делесвал`бышее
маныд хъохас хьинне хъихъесын. Ва...
геедний аIрзу гъаъа ки, мани кIинни
ичийн йикI` чика сана шадхъеджын.
Мияринанмышехъеннийки, манчыссе
ман кар гъаъас аIхаIсын, ва чин, ичий

чиле шадеехьева, шак гъаа дешдий. ГъарнаІххъее ичий чисхъа делес хъеехъемее, Иярчалышмышехъенний ки, ярагъбышык` авгъанче хъигъечІу, джекІле йидж гъагвас. Джен хыл` нимее чик делес хъихъее, са ман мее гуджнада чин йикГ ыІхийхаІний гийгъал: «Иляаке, гъаІше гъиннанде джен къуІваІнан тІубаар зак` хуІваІ адкІвас». Мани гъалатее чини йикГеенче сес дешда гъарайний хъугъоочІе: «Гъааня, гъаІше зы хъохас!..» Анджах гъавагъийба: тІетГбынан дон алягына ичий, манчыхъа илеекы, аІхъаІна гъаы, оІтмишийхъа ийеекІаннаний. «Гъаттаа тІуб джаб хъоотІу деш... Гъуджоона манкъун гозет, няъа зы хъудёха?» – МаІдхуІни дакъийкъабышее манчын йикГ лап писний хъехъе. Анджах, ичий къийхъа ары йидж хъохасынва ман фыкыррашмышехъенкъаІ, чин йикГ сибык хъехъенний.

МаІхуІд хиледже йыгъбы илгъечІе. Манчыни йикГее ааІни даІвъийни гъаІкГее Ед`-тагъыкІлед ацІанний. Анджах ман, са каракахъеед дихыс кумаг гъаъас, аІджыІзданий вод. Маныд

Иярни гъаІкГее нараагъатний ээхъе, чуІнки чиле геджда кІяъийн хияраар инсанаарше оІгийл джад саъийнбыний. Манчыни гъаІкГее, итдегъес, йикГелний гыхан гъаы. Манче джеке джад хъидгІынний гъаа ки, няъаснаха маІхуд ээхъева – ва чикІле джаваб авееке дешдий. Манче чис джад гъинаІхуІдний йикГбы гъеле: «Агар къийна хъудёдхее, ман къийхъа гъелбет ки, хъохасын...» Анджах Ияр уфтанда къеджена вахт явашба-явашба оІтмишувхъа ааІнаний.

(Хъийгъийн хъалесын)

Табасаранни мизеле йыхъ-сумылхъа саакІал гъавъуна – В.Гамзаев.

Моллаин хабарбы

Моллаина амаале абгуну

Моллаина амаале ивийгал. Манквее мана табалаагана ва Аллагьылхъа алхышбы гъаа. Манкьуке хьидгын гъаанкьаI ки, манквее нягасий Аллагьыс алхышбы гъаа, манквее эйгьен: «Зы манчыхъа гора Аллагьылхъа алхышбы гъаа ки, зы мани амаалел оо дехъава. Манке шавуклений зы авеекес?»

Хан нахуруу Моллаика юшан гъабы

Молла пайтахтыле джунни хивеехъа хъарайле ва хивынбы, манкьунни каллеллхъа гьуджоойи хъадыва хабар авхъасва, джулхъа сабайленбы. Манквее эйгьен:

– Зассе шокле садджу са кар эгьес ахаIс: зака сана хан вудж юшан гъабы.

Гыргынбы маттувхъа аахва. Джони хивна инсан ханыка юшанный гъабы! АваIм кентчеершини мее гьина геб хаIбна хабарний ва манна хабаргьар суралхъа еймишувхъана. Гьаркареехъа гьаIлаани са кентчее ахыр дэзмиш дехъа мед моллаике хьийганан ки, ханее манкьукле гьуджоойи увгьу.

Моллее джаваб хъелен:

– Ханее гыргынкьукле югда кьийхье-кьийхье закIле увгьийн: «Радхье йаIххьыIле!»

СаIгьийфа гъаззир гъавъуна – Хизри Илясов

АБИЙ ТАЛИБ

Сузури Увайсов

– Зы кыйна едис кумаг
гъаы, – Абий Талибыс
оГунмышехьена.

– Гъу гъуджоона
гъаы ки? – Талибее
хъидгын гъаан.

– Йизын къелилинбы
темизъяы. – Абее, ахты
хъыхъа, махуИд джаваб
хъеле.

– Дек`, гъу геер ахвана!
– Абее дек`киКле
эйген.

– Нишыхъа горана гъу
закле манва эйге? –
дек`кее хъидгын гъаан.

– Зас алишщуйни
лодкайхъа гора.

Дек` джигеенче
къойкIална, анджах дегъе
геджданий: джун тезеда
алишщуйн шляпа ваннеейи
уЗмишехе.

Дек` едика сана тезеба
алябтIийни ишни гъаКлеений
юшан гъаа. Манкъвее эйген
ки, джун аклад 2500 манат воб.
Едее эйген: «КЫЛ`дауд!»

Дек`кее эйген: «Писвал`ыни
мее 500 манатыб оохъа
хъаваалесда».

Манбышда гаф къавхъу,
Абее эйген: «Дек`, гъу
гъалар писра ихъе ки,
сикIыл`дад халтда пыл
гъеледжын».

ЭДИ МИЗЕЙНА АЛИФБА ХЬОШЦЕ

КЪ

Къасей, **Къ**аркъее, **Къ**алалее,
Вод ок**К**убунан **къ**адаал`бы.

Къыкар сувани **къ**ома,
Ок**К**ас ы**К**хдийхы**К** г**К**ал`бы.

КІ

КІаарни **кІ**ат**К**ейн **кІ**ухъейка,

КІанедын **кІ**ап**К**ик**К** **кІ**ету.

КІап**К**ик**К** хъыхъа гырц хъинне,

КІат**К**ейни **къ**елик`эту.

К

Каларше **к**отен гъадгъу,

Озурва г**к**бчы **к**илим.

Хъийгъа **к**ал`лебы **к**Іету,

Хъида**К**тхъы**К**ва джо ы**К**лим.

Къ

Къабле **къ**арг **къ**айебышыл`

Къелбы гета **къ**адабхъын.

Са **къ**арг **къ**аъайбхъы авхъа.

Къоранайи бригадир,

Къаргал` алла алдабхъын.

Къармах **къ**аджы балугъар,

Э**К**ида чисхъа **къ**адатхъун.

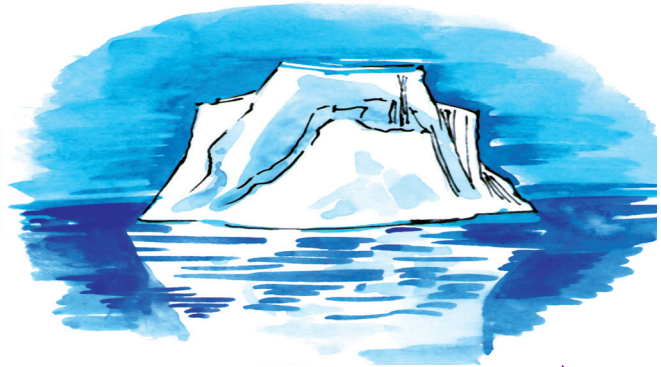
Са **къ**армахеехъа ад**К**у,

Сайыд оохъа алдатхъун.

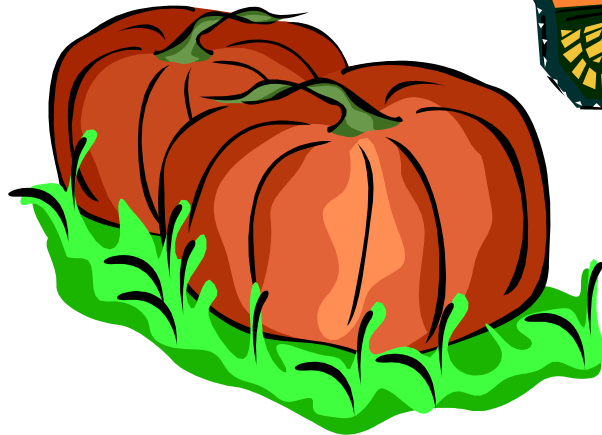

Талмаджебы

Хьинел ооъад къадайхъван,
Балугъарше идёйхъан.
МыкІан кыІдим ыккийкан,
Гъехва къаджийнкъаІ юххъан.

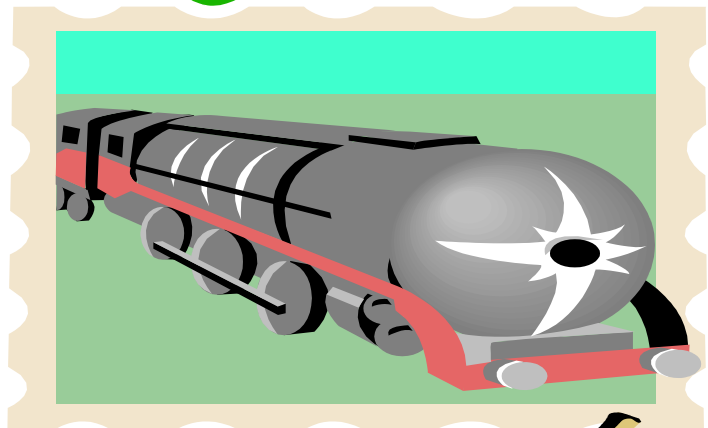

Къанатбы вод, илеха,
ТІетІбышил оохъа геха.
Аххъас делес хъеебхъа мее,
Ушахааршыле гъехва.

КъыІбыІна сандукъ,
Абгъанче бамбук.
Хъавъу лец- лецна,
Обхъан кыІдимына.

Гъам хылийда , гъам йыІкъда,
Танбалда деш, вод экІда.
КъуІвалнани чІийел кІяйкІан,
Демырбышыл` оо айкІан.

Акъва итІумда, вод къеква,
Чише гыргынкъвее гета.
Гету – гету озурва,
МаІъракайлхъа мее гъета.

Соколёнок

Лачын

5/2017

сентябрь - октябрь

Иллюстрированный детский журнал.
Издается один раз в два месяца.

Учредитель:

Министерство печати и информации РД.

Регистрационный номер
ПИ №ТУ05-00348 от 01.12.2016 г. выданный
управлением Роскомнадзора по Республике
Дагестан.

Издается с января 1980 г.

Руководитель – главный редактор
Мурад Ахмедов

Редколлегия:

Т. Зургалова (отв. секретарь)
В. Гамзаев (редактор)
Ш. Бабаева
А. Исмаилов (зам. гл. редактора)
Н. Исаев
А. Дадашев
Х. Назирова
Аб. Омаров
К. Омаханов

Худ. редактор З. Даганов

Тех. редактор Т. Лузина

Оформление номера и обложки
З. Даганов

Формат 60x84 ¹/₈.
Уч. изд. л. 3,28.
Уч. печ. лист 3,26.
Бумага офсетная.

Дата выхода в свет 03.10.2017г.
Тираж 234 экз.
Заказ № 102.

Типография:

ООО «Издательство «Феникс пресс».

Адрес типографии:

367018, РД, г. Махачкала, ул. Петра I, 61.

Редакция и издатель:

Государственное бюджетное учреждение
Республики Дагестан «Редакция
республиканских литературных журналов
«Соколенок» и «Литературный Дагестан».

Адрес редакции и издателя:

367025, РД, г. Махачкала,
ул. Даниялова, 55.

Электронный адрес редакции:

litdag@mail.ru

Цахурский язык.

Индекс: на год - 78438,
на полугодие - 73888.

Цена свободная

